

ارزیابی تاثیر گیاه دارویی پودر لیمو بر عملکرد دوره آغازین و پایانی جوجه‌های گوشتی

افسون قدرتی^{*}، پرویز فره‌مند^۲، صادق چراغی^۳، مجتبی ایمانی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم دامی دانشگاه ارومیه ۲- استاد گروه علوم دامی دانشگاه ارومیه

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم دامی دانشگاه تبریز

* نویسنده مسئول: افسون قدرتی، (a_ghodrati89@yahoo.com)

چکیده

این آزمایش به منظور ارزیابی تاثیر پودر لیموترش به عنوان یک افزودنی در تغذیه جوجه‌های گوشتی در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۵ تیمار و ۶ تکرار (هر تکرار شامل ۱۰ قطعه پرند) و با استفاده از ۳۰۰ قطعه جوجه گوشتی در یک‌روزه از سویه تجاری راس ۳۰۸ بررسی شد. جیره‌های آزمایشی بر پایه ذرت - سویا و بر اساس توصیه‌های (۱۹۹۴) NRC برای هر یک از دوره‌های آغازین (۲۱-۱ روزگی) و پایانی (۴۲-۲۲ روزگی) تنظیم شدند. تیمارهای آزمایشی عبارت بودند از: ۱- جیره پایه (کنترل)، ۲- جیره پایه + ۰/۲۵ درصد پودر لیموترش، ۳- جیره پایه + ۰/۵ درصد پودر لیموترش، ۴- جیره پایه + ۱ درصد پودر لیموترش، ۵- جیره پایه + ۱۵ قسمت در میلیون آویلامایسین. داده‌های آزمایشی به کمک برنامه SAS آنالیز و برای مقایسه میانگین‌ها از روش دانکن استفاده گردید. جیره‌های آزمایشی در دوره آغازین فقط بر روی مصرف خوراک اثر معنی‌دار داشتند ($p < 0/05$)، و در دوره پایانی اثر معنی‌داری بر روی عملکرد نداشتند ($p > 0/05$). در مورد ضریب تبدیل غذایی اختلاف معنی‌داری از لحاظ آماری مشاهده نگردید، ولی علی‌رغم غیر معنی‌دار بودن جیره حاوی ۱ درصد پودر لیموترش ضریب تبدیل غذایی را افزایش داده و تاثیر منفی بر عملکرد گذاشته بود. واژه‌های کلیدی: گیاه دارویی - جوجه گوشتی - پودر لیموترش - عملکرد

مقدمه

استفاده از افزودنی‌ها جهت بهبود رشد، تولید مطلوب و افزایش بهره‌وری خوراک، امروزه امری متداول شده است. آنتی‌بیوتیک‌ها وقتی در دوزهای پایین به جیره افزوده می‌شوند رشد را تحریک می‌نمایند و با محدود نمودن رشد باکتری‌های مضر و بیماری‌زا سبب بهبود هضم و قابلیت دسترسی مواد مغذی می‌شوند (۳). ولی استفاده از آنتی‌بیوتیک‌ها به دلیل به وجود آوردن سویه‌های مقاوم و امکان انتقال این مقاومت به سایر گونه‌ها بویژه در سویه‌های مشترک بین انسان و دام، مشکلات جدی را در زمینه بهداشت عمومی و دامی به وجود آورده‌اند (۴). خارج کردن تدریجی آنتی‌بیوتیک‌های محرک رشد از چرخه غذایی و یافتن جانشینی مناسب برای آن بر صنایع پرورش دام و طیور تاثیر گسترده‌ای دارد. ترکیبات متعددی مانند آنزیم‌ها، پروبیوتیک‌ها، پریبیوتیک‌ها و عصاره‌های گیاهی به منظور بهبود سرعت رشد و سلامتی پرندگان مورد استفاده قرار می‌گیرند (۲). گیاهان دارویی به دلیل همراه بودن مواد موثره موجود در آنها با مواد دیگر پیوسته از یک حالت تعادل بیولوژیک برخوردار می‌باشد، بنابراین در بدن انباشته نشده و اثرات جانبی به بار نمی‌آورند (۱). لیموترش یکی از این گیاهان دارویی می‌باشد که محتوی ترکیبات شیمیایی طبیعی بسیار مهمی شامل ترکیبات فنولی (اغلب فلاونوئیدها) و دیگر مواد مغذی از جمله ویتامین‌ها، مواد معدنی، فیبر جیره‌ای، روغن‌های ضروری (ترپن‌ها) و کاروتنوئیدها می‌باشد (۵). میوه‌های لیمو غنی از فلاونوئیدها هستند که در پیشگیری از بیماری‌هایی از قبیل چاقی، دیابت، بیماری‌های قلبی - عروقی نقش دارد و ضد